

**Ulvi Oper**  
**Transpordiamet**  
 Valge tn 4/1,  
 11413, Tallinn  
 E-post: ulvi.oper@transpordiamet.ee

Kadri Matteus  
 Advokaadibüroo Matteus OÜ  
 Maakri 30  
 10145 Tallinn  
 E-post: kadri@abmatteus.ee

Konfidentsiaalne  
 Saadetud e-posti teel

**05.09.2025**

**RE: „Riigitee 4 (E67) Tallinn-Pärnu-Ikla km 108,5 – 115,827 (kuni Pk 1154+00) Are möödasõidu lõigu 2+2 teelõigu ehitus” riigihanke viitenumber 297137**

Austatud Ulvi Oper

KMG OÜ ja Infragreen OÜ volitatud esindajana tänan teid 02.09.2025 saadetud dokumentide - edukaks kuulutatud pakkuja Aktsiaselts TREF Nord pakkumusega seonduvad dokumendid, sh esitatud tagatis, ning hankepass - eest.

Peale dokumentidega tutvumist tekkisid KMG-l ja Infragreenil järgmisel tähelepanekud eduka pakkuja kõrvaldamise aluste ja kvalifikatsiooni kohta ning palume Transpordiametil neid asjaolusid kontrollida ja kaaluda.

#### **I TREF Nord kõrvaldamise alused**

##### **1) RHS § 95 lg 4 p 2 – tööõiguse rikkumine**

TREF Nord on hankepassis kinnitanud, et ta ei ole enda teada rikkunud tööõiguse valdkonnas kohaldatavaid kohustusi, kuid Tööinspektsiooni dokumendiregistrist tuleb välja kaks ettekirjutust tööohutusnõuete rikkumise kohta.

- a. <https://opendata.ti.ee/home/violationActs/17a8faf3-8078-44d4-b52c-ab3a2f95122f>
- b. <https://opendata.ti.ee/home/violationActs/3683e451-1bee-4812-ab19-95ece23ae614>

See tähendab, et TREF Nord pidi hankepassis deklareerima „jah“ sellele küsimusele. Kui ta seda ei teinud, siis on tegemist valeandmete esitamisega RHS § 95 lg 1 p 9 mõttes. Valeandmete esitamiseks ei loeta mitte üksnes tegelikkusele mittevastava teabe avaldamine, vaid ka tõese teabe varjamine.<sup>1</sup>

##### **2) RHS § 95 lg 4 p 8 - varasemad lepingurikkumised**

TREF Nord ja AS TREF on mõlemad hankepassis eitanud varasemaid lepingurikkumisi, mis oleksid sanktsioneeritud. Riigihangete registris küll puudub info rikkumiste kohta vahemikus 4.07.2022-4.07.2025,

---

<sup>1</sup> RKHKo 3-21-1733, p 25; TlnRko 3-20-80, p 21 ja 25; 3-20-334, p 16 ja 20; TrtRko 3-21-320, p 24; VAKO 25.05.2022, 59-22/247316, p 10.

kuid KMG-le teadaolevalt on TREF Nordile rakendatud leppetrahve või võrreldavaid sanktsioone. Palume hankijal seda asjaolu põhjalikult kontrollida ja kaalutleda.

Hankepassis esitatud küsimus selle kohta, kas ettevõtja on varasemates hankelepingutes kogenud tema suhtes sanktsioonide rakendamist, on faktiküsimus, millele tuleb vastata lähtuvalt objektiivsest faktilisest tegelikkusest, mitte lähtuvalt ettevõtja hinnangust sanktsiooni rakendamise õigustatusele.<sup>2</sup> Kui ettevõtjale on faktiliselt esitatud nt leppetrahvi- või kahjunõue, siis tuleb tal seda hankepassis märkida. VAKO ja kohtute praktika on ühene: leppetrahv tuleb RHS § 95 lg 4 p 8 tähenduses lugeda kahjutasuga võrreldavaks sanktsiooniks ning järelkult hõlmab ettevõtjatele esitatav küsimus ka leppetrahve.<sup>3</sup> VAKO on leidnud, et valeandmete esitamine küsimuses, kas pakkuja suhtes on varasemate hankelepingute raames rakendatud sanktsioone, kätkeb endas juba olemuslikult rasket eksitamist ja võimalik, et ka pahatahtlikku varjamissoovi. Esiteks on igale pakkujale hästi teada, kas ja milliseid sanktsioone on tema suhtes kohaldatud. Pakkujal ei ole üldjuhul võimalik põhjendatult väita, et ta polnud tema vastu esitatud trahvinõuetest jmt teadlik. Teiseks on kõnealuse info näol tegemist hankemenetluse läbiviimise seisukohast olulise teabega, hindamaks võimaliku lepingupartneri usaldusväärsust.<sup>4</sup> VAKO praktika kinnitab ka seda, et pakkuja ei saa jätta hankepassis andmeid sanktsioonide kohta esitamata pelgal põhjusel, et asjaomased episoodid puudutavad sama hankijat ning see teave on hankijale niigi teada.<sup>5</sup>

Kui TREF Nordile või TREFile on rakendatud sanktsioone, mida pole hankepassis märgitud, siis palume kaaluda, kas kõrvaldada TREF Nord või tema alltöövõtjana vormistatud TREF hankemenetlusest valeandmete esitamise tõttu. Pöörame tähelepanu, et hankija ei pea RHS § 95 lg 4 p 9 kohaldamisel üheselt ära näitama, et õigete andmete esitamise korral oleks ettevõtja kindlasti hankemenetlusest kõrvaldatud või kvalifitseerimata jäetud, vaid piisav on, kui hankija põhistab, et ettevõtja käitumist ja valeandmete iseloomu arvestades ei oleks see olnud ilmselgelt välistatud.<sup>6</sup>

## II TREF Nord kvalifikatsiooni vastavus

Käesoleva riigihanke kvalifitseerimistingimus nägi ette: „Pakkuja peab riigihanke algamisele eelneva 60 kuu jooksul olema nõuetekohaselt täitnud vähemalt ühe avalikult kasutatava tee ehitustöö lepingu, mille raames paigaldati asfaltbetoonkatte ülakihti vähemalt 100 000 m<sup>2</sup>.“

Sätte grammatilise tõlgenduse kohaselt peab referentstöö olema (i) ühe avalikult kasutatava tee ehitamiseks ning (ii) mille raames paigaldati asfaltbetoonkatte ülakihti vähemalt 100 000 m<sup>2</sup>. Mõlemad osatingimused peavad olema täidetud, et kvalifitseeruda.

Kui hanke alusdokumentides pole sarnase töö ehk referentstöö mõistele täpset definitsiooni antud, siis tuleb see mõiste avada muu hulgas hanke alusdokumentides määratletud riigihanke objekti ja hankelepingu eseme abil (TlnRnKo 18.06.2021, 3-21-653, p 21).

TREF Nord on esitanud selle nõude täitmiseks kaks referentsobjekti.

- 1) TREF Nord hankepassis on esitatud objekt „Riigitee 1 Tallinn - Narva km 70,579-78,548 (Viitna ümbersõit) kuumtaastamine Remix meetodil“.

Vastavalt selle riigihanke dokumendile telliti selles lepingus „Asfaldi korduvkasutamine, REMIX meetod, SMA 16“, mis olemuselt pole käesolevas hankes nõutud asfaltbetoonkatte ülakihi paigaldamine, vaid

<sup>2</sup> RKHKo 3-21-1733, p 25; TlnRko 3-23-2714, p 19; VAKO 10.02.2020, 7-20/214965, p 16–17.

<sup>3</sup> VAKO 10.02.2020, 7-20/214965, p 14–15; TlnRko 3-20-80, p 26; 3-20-334, p 21.

<sup>4</sup> VAKO 03.01.2020, 189-19/214746, p 15; 10.02.2020, 7-20/214965, p 19.

<sup>5</sup> VAKO 25.05.2022, 59-22/247316, p 12.

<sup>6</sup> TlnRko 3-20-80, p 22; 3-20-334, p 17. Sama lähenemise on omaks võtnud TrtRko 3-21-320, p 26.

vastavalt TRAM-i kehtivale juhenddokumendile „Teetööde tehnilised kirjeldused“ hoopis **asfaltbetoonkatete regenereerimine**.

Transpordiameti juhendite alusel saab selgelt väita, et **asfaltbetoonkatte regenereerimine ei võrdu asfaltbetoonkatte ülakihi paigaldamisega**. Need on erinevad tehnoloogilised protsessid, mille eesmärgid, meetodid ja kasutusvaldkonnad on eristatud.

Eeltoodut toetab ka kululoendi koodide erinevus. Asfaltkatte regenereerimine on Transpordiamet juhendi järgi koodiga 42, kuid asfaltbetoonkatte ehitamine on 43 algusega.

Seda toetab praeguse hanke kululoend:

|                |                                                                        |
|----------------|------------------------------------------------------------------------|
| 43002<br>*BHK  | Tihedast asfaltbetoonist AC 16 surf põhitee                            |
| 43002a<br>*BHK | Tihedast asfaltbetoonist AC 16 surf põhitee väline kindlustatud peenar |
| 43002b<br>*BHK | Tihedast asfaltbetoonist AC 20 bin                                     |
| 43002c<br>*BHK | Tihedast asfaltbetoonist AC 16 surf                                    |
| 43002d<br>*BHK | Tihedast asfaltbetoonist AC 16 surf                                    |
| 43002e<br>*BHK | Tihedast asfaltbetoonist AC 8 surf                                     |
| 43003a<br>*BHK | Poorsest asfaltbetoonist AC 32 base                                    |
| 43003b<br>*BHK | Poorsest asfaltbetoonist AC 32 (20) base                               |
| 43003c<br>*BHK | Poorsest asfaltbetoonist AC 32 (20) base                               |

Riigitee 1 ehk viidatud referentslepingu kululoend:

|               |                                                                                         |                |        |
|---------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|----------------|--------|
| 40101         | Olemaoleva katte freesimine h=4cm                                                       | m <sup>2</sup> | 9000   |
| 43004<br>*BHK | AC 16 surf. kruntimine, h=4cm                                                           | m <sup>2</sup> | 9000   |
| 44501         | Peenarde kindlustamine segu nr 5 (sh. peenarde puhastamine enne uue materjali lisamist) | m <sup>3</sup> | 40     |
| 42101<br>*BHK | Asfaldi korduvkasutamine, REMIX meetod, SMA 16                                          | m <sup>2</sup> | 147000 |

Isegi kui Riigitee nr 1 referentslepingus on teostatud asfaltbetoonkatte ülakihi paigaldust, siis pöörame tähelepanu, et seda ei ole teinud TREF Nord. REMIX meetodi tegemiseks vajalikku tehnoloogiat Eestis ei eksisteeri ja seda on teostanud mõni Soome ettevõtte, mitte TREF Nord. Pakkaja ei saa hankija nõutud kogemuse osas tugineda ettevõtjate ühenduse teiste liikmete teostatud töödele, milles ta ise ei ole tõhusalt ja konkreetset osalenud (EK C-387/14, Esaprojekt, p 61-65).

- 2) Tuginetava alltöövõtja AS TREF hankepassis on varasema töö kogemusena esitatud riigihanke objekt „Tartu maakonna asfaltkatete taastusremont ja kruusatee tolmuva katte ehitus 2020“.

Grammatilise tõlgenduse kohaselt on tingimuse sisuks on **ühe avalikult kasutatava tee** mitte mitme kokkuloetuna ehitamine vähemalt 100 000m<sup>2</sup> mahus. Esitatud objekt on aga mitmete erinevate teede lõikude nn tööliigi põhine leping, kusjuures ühelgi eraldi teel pole paigaldatav asfaldi ülakiht vastavalt kululoendile 100 000 m<sup>2</sup>, vaid nõue on täidetud summaarselt lepingu üleselt.

Tallinna Ringkonnakohus on otsuse 3-21-1930 p-s 15 viitega Euroopa Kohtu lahendile C-387/14 (Esaprojekt) leidnud, et kui hankija ei ole hankedokumentides näinud selgesõnaliselt ette võimalust tugineda pakkuja kvalifikatsiooni tõendamisel mitme referentslepingu täitmisel kumulatiivselt omandatud kogemusele, on see iseenesest lubatav (v.a juhul, kui hankija on selle võimaluse hanke objekti ja eesmärkidega seotud ning nende suhtes proportsionaalsete nõuete alusel selgelt välistanud). Praegusel juhul on hankija mitme lepingu ehk tee kogemuse summeerimise/kumuleerimise võimaluse selgelt välistanud.

Seega kokkuvõttes leiame, et AS TREF Nord ja tema tuginetav alltöövõtja AS TREF ei vasta kvalifitseerimistingimusele ja hankija peaks ta jätma RHS § 98 lg 5<sup>1</sup> alusel kvalifitseerimata.

Lugupidamisega

Kadri Matteus  
Vandeadvokaat